

Sådan holder du dine TOMATER SUNDE

Lækre, sunde tomater
kan alle lære at dyrke.
Kun få tomatsygdomme
giver skår i glæden.
Dem kan du nemt lære
at tackle.

TEKST OG FOTO: MAGNUS GAMMELGAARD,
GARTNERITEKNIKER

Det er nu, grunden lægges til en sund tomathøst. Følger du nogle simple retningslinjer, kan du minimere risikoen for, at tomaterne bliver ofre for sygdomme og skadedyr.

Dyrker du tomater i drivhus, er det først og fremmest vigtigt, at huset er rent, når de små planter flytter ind.

Har du ikke allerede gjort det, så find en stiv børste frem, og lav en almindelig sæbeopløsning af brun sæbe. Vask ruderne indvendigt med en stiv børste, og fjern i samme ombæring alle gamle planterester. Det fjerner en masse overvintrende skadedyr.

Dyrker du tomater i krukke eller andre beholdere, skal disse også rengøres, for eksempel med en opløsning af brun sæbe, før de er klar til at modtage de nye planter.

Flyvende fjender

De fleste tomatsygdomme skyldes svampesporer, der kommer flyvende gennem luften. Det kan vi ikke forhindre

ved rengøring. I stedet må taktikken være at forhindre svampesporerne i at spire ved at undgå fugt på blade og stængler og ved at sænke luftfugtigheden. Luft ud i drivhuset, og lad være med at overbruse planterne – vand dem i stedet helt nede ved jorden.

Når du vander tomater, er det vigtigt ikke kun at bruge regnvand. Skift mellem regnvand og hanevand. Så undgår du, at tomaterne kommer til at mangle calcium. Calciummangel kan føre til den irriterende sygdom griffelråd.

Ny jord, tak

Det er en god idé at skifte jorden i drivhuset eller i potterne ud, før årets nye planter flytter ind. Tomater giver normalt ikke jordtræthed, men der kan ligge rodsygdomme på lur i den gamle jord. Derudover kan gammel jord give gødningsophobninger, der kan føre til svidninger af de nye rødder. Alternativt skal du huske at vande jorden kraftigt igennem, inden du planter, så du vasker nogle af gødnings saltene ud.

Frø eller planter

Markedet bugner med tomatfrø. På nettet og i frøbutikker kan man finde rigtig mange nye og spændende tomatsorter. Såkaldte F1-frø giver som regel kraftigere og bedre planter, og visse F1-sorter har indbygget resistens mod bestemte virus- og svampesygdomme. Til gengæld kan du så ikke tage frø af disse planter og få planter med de samme egenskaber til næste år. Sår du selv dine planter, undgår du at hjembringe skadedyr til drivhuset.

5 gyldne regler

- Vand ikke kun med regnvand.
- Pas på med for høj gødningskoncentration, især i starten.
- Skyg dine tomater i solrige perioder.
- Dyrk frilandstomater under husets udhæng.
- Lad drivhusets vinduer stå åbne hele døgnet fra midten af juli.

De værste fjender

Griffelråd

Griffelråd ses som brune, rådne partier i spidsen af frugterne der, hvor griflen sad. Sygdommen skyldes mangel på kalk under celleopbygningen. Bruger

du kun regnvand til dine tomater, kan det være forklaringen. Skift mellem regnvand og vand fra vandhanen, nedsæt gødningskoncentrationen, og skyg planterne på solrige dage for at undgå griffelråd. Tilsæt evt. også ½ teskefuld kalksalpeter per liter vandingsvand til regnvand.

Kartoffelskimmel

Kartoffelskimmel er en svampesygdom, der får blade og stængler til at visne og gør frugterne bløde og uspiselige. Sporer kommer i juli flyvende, lander på blade og frugter og spirer, hvis der er fugt på bladene. I drivhuset undgås det ved at lufte ud og ved at lade være med at overbruse planterne og kun vande dem nede ved jorden. På friland kan man placere tomatplanterne under husets udhæng for at holde dem tørre.

Gråskimmel

Gråskimmel skyldes svampesporer, der lander på blade og stængler, spirer og giver grålige, støvende svampeangreb. Stængelangreb er de værste. Svampen kan kun trænge ind, hvor planten er såret, og hvis fugtigheden i en periode er over 75 procent. Det er den ofte i drivhuset i sensommeren. Sørg for at beskære og tynde ud, så der skabes lys og luft til planterne, og sørg for rigelig udluftning – også om natten.

